

भटक्या कुत्र्यांची समस्या गंभीर

समाजातील काही घटकांचे भटक्या कुत्र्यांबद्दलचे असो अथवा कबुतरांवरील प्रेम हे गंभीर आजारांना निमंत्रण देणारे, प्रसंगी जीवघेणेही ठरते. पण, हे पशुप्रेम मानवी जीवनाला धोकादायक ठरत असेल, तर त्याचा कठोरपणे बंदोबस्त केलाच पाहिजे. म्हणूनच सर्वोच्च न्यायालयाने दिल्लीतील भटक्या कुत्र्यांसंदर्भात दिलेला निर्णय हा सर्वस्वी स्वागतार्हच म्हणावा लागेल. सर्वोच्च न्यायालयाने परवा एक सामाजिक हिताचा निकाल दिला. दिल्ली राजधानी क्षेत्रात (एनसीआर) रस्त्यावरील सर्व भटक्या कुत्र्यांना पकडून शेल्टर होममध्ये ठेवण्याचा आदेश देताना, या आदेशाच्या आड येणार्यावर कठोर कायदेशीर कारवाई करण्याचा आदेशही दिल्ली प्रशासनाला न्यायालयाने दिला. त्यामुळे पहाटे घरोघरी जाऊन दूध वितरीत करणारे, वर्तमानपत्र टाकणार्यांपासून ते अगदी रात्री-अपररात्री घरी परतणाऱ्या लक्षाधीन निरपराध नागरिकांना मोठा दिलासा मिळाला आहे. भारताच्या अनेक शहरांमध्ये, या भटक्या कुत्र्यांचा उच्छाद धोकादायक पातळीवर पोहोचला होता. त्यास काही अंशी न्यायालयाचे काही आदेश जबाबदार होते. मात्र, सर्वोच्च न्यायालयाच्या ताज्या निकालाने अखेरीस भटक्या कुत्र्यांपासून मानवी जीवनाला असलेल्या धोऱ्याची दखल घेऊन, त्याविरोधात कठोर कारवाईचे आदेश दिल्याने अनेक निरपराधांचे प्राण वाचविले आहेत. सध्या रस्त्यावरील भटक्या आणि मोकाट कुत्र्यांचा बंदोबस्त करण्याचा हा आदेश 'एनसीआर'पुरताच मर्यादित असला, तरी लवकरच तो देशभर लागू होईल यात शंका नाही. कारण, भटक्या कुत्र्यांचा त्रास सर्वच शहरांना सारख्याच प्रमाणात भेडसावत आहे. सर्वोच्च न्यायालयाला याची किती तीव्रतेने जाणीव झाली, हे या आदेशातील न्यायालयाच्या निर्देशांतूनच स्पष्ट होते. 'दिल्ली आणि 'एनसीआर'च्या सर्व रस्त्यांवरून भटक्या कुत्र्यांना त्वरित हटवावे, या प्रदेशातील पाच हजार भटक्या कुत्र्यांसाठी आठ आठवड्यांत शेल्टर उभी करावीत, दररोज किती भटके कुत्रे पकडले त्याची नोंद ठेवली जावी, प्रत्येक शेल्टरमध्ये सीसीटीव्ही कॅमेरे बसवावे आणि एकाही कुत्र्याला त्याच्या बाहेर सोडले जाऊ नये, ज्या व्यक्ती किंवा संस्था भटक्या कुत्र्यांना पकडण्याच्या कामात अडथळा आणतील, त्यांच्यावर न्यायालयाच्या बेअदबीची कारवाई केली जाईल, सर्व सरकारी रुग्णालयांमध्ये रेबीजविरोधी लस उपलब्ध केली जावी आणि प्रत्येक चाव्याची नोंद होण्यासाठी खास हेल्पलाईन क्रमांक स्थापन करावेत आणि कुत्रा चावलेल्या व्यक्तीस चार तासांत वैद्यकीय मदत उपलब्ध करून घ्यावी, असे आदेश न्यायालयाने दिले आहेत. त्यावरून भटक्या कुत्र्यांची समस्या किती गंभीर आहे, ते न्यायालयाला पटल्याचे स्पष्ट होते. रस्त्यावर खेळणारी लहान मुले किंवा शांत गल्लीबोळातून जाणारे पादचारी हे प्रामुख्याने या भटक्या कुत्र्यांच्या हल्ल्याचे बळी ठरतात. तसेच, बहुतेक वेळी भटकी कुत्री ही समूहाने वावरतात. त्यामुळे पादचारींवर एकट्या कुत्र्याचा हल्ला होत नाही, तर कुत्र्यांच्या टोळींचा हल्ला होतो. अशा हल्ल्यांमध्ये लहान मुलेच नव्हे, तर वयस्क व्यक्तींसाठी अंत झाल्याच्या अनेक घटना टीव्हीवरून प्रसारित झाल्या आहेत. परिणामी, शहरातील रस्त्यांवरील भटक्या कुत्र्यांचा बंदोबस्त करणे, ही सामाजिक महत्त्वाची गरज बनली होती. एका आकडेवारीनुसार, सध्या भारतात सहा कोटी भटके कुत्रे आहेत. त्यामुळे दर दहा सेकंदाला श्वानदंशाची एक घटना देशात घडते. त्याचा अर्थ वर्षभरात ३० लाख व्यक्ती या श्वानदंशाच्या शिकार होतात आणि त्यापैकी पाच हजार व्यक्ती या चाव्यामुळे मृत्यू पावतात. श्वानदंशामुळे माणसाला फक्त रेबीजच होतो असे नव्हे, तर ६० पेक्षा अधिक रोग होतात. एकट्या रेबीजमुळे दर तीन तासांनी किमान दोन व्यक्तींचा मृत्यू होतो, ही आकडेवारी धक्कादायक आणि अस्वस्थ करणारी आहे. याशिवाय या भटक्या कुत्र्यांमुळे दररोज रस्त्यावर सुमारे १५ हजार टन विषा आणि ८० लाख लीटर मूत्रविर्जन होतं, ते वेगळेच! जगातील बहुतांश प्रगत देशांत रस्त्यांवर भटके कुत्रे का दिसत नाही, याचा म्हणूनच अभ्यास करायला हवा. या मोकाट कुत्र्यांची संख्या नियंत्रणात आणण्यासाठी स्थानिक प्रशासनाने कुत्र्यांचे निर्बीजीकरण करावे, असे सांगितले जाते. मुंबई महापालिकेने १९९४ ते २०२३ सालच्या डिसेंबरपर्यंत ४ लाख, ३ हजार, ३७४ कुत्र्यांचे निर्बीजीकरण केले, तरीही भटक्या कुत्र्यांची समस्या संपुष्टात आलेली नाही. यावरून हा उपाय पुरेसा प्रभावी ठरत नाही, हे दिसून येते. त्यामगे काही वैज्ञानिक कारणे असून, त्याचे वास्तविक निराळे आहे. प्राणीप्रेम असणे, भूतदया बाळगणे हा निश्चित गुन्हा नव्हे. पण, ते प्रेम मानवी जीवाला घातक ठरणारे नसावे, ही अपेक्षाही अजिबात अवाजवी म्हणता येणार नाही. एकूणच काय तर अतिरेकी भूतदया नको. कारण, शेवटी त्याचा जैवसाखळीवरही विपरीत परिणाम होत असतो, हे देखील लक्षात घेतले पाहिजे. केवळ कुत्रेच नव्हे, तर अनेकजण पश्यांनाही खाद्य पुरवितोतात. पण, असे आयते खाद्य मिळत असल्याने, अनेक शहरांमध्ये कबुतरांची संख्या अतोनात वाढल्याचे आढळून आले आहे. कबुतर हा पक्षी आता शांततेचे प्रतीक बनला आहे, तसेच गुग्गुबीत हा पक्षी वरकरणी अगदीच निरुपद्रवी वाटतो. पण, कबुतरे ही मानवी जीवाला आणि पर्यावरणालाही धोकादायक ठरणार्या पश्यांमध्ये मोडतात, हे आता स्पष्ट झाले आहे. मुंबईत, विशेषतः दादर आणि गिरगावसारख्या भागांमध्ये या विमुक्त कबुतरांचा प्रश्न त्रासदायकच. कबुतरांमुळे माणसाला फर्फुसाचे आजार होतात आणि प्रसंगी ते प्राणघातकी ठरतात. कबुतरांची विषा ही खूपच संसर्गाजन्य असते. कोरड्या विष्ठेची पावडर वाऱ्याबरोबर हवेत उडते आणि ती श्वासोच्छ्वासाद्वारे माणसाच्या फुफुसांसाठी शिरते. त्यामुळे माणसाला दमा, फायब्रोसिस, सूज, न्युमोनिया यांसारखे गंभीर आजार होतात. 'स्टेट ऑफ इंडियाज बडर्स' या अहवालानुसार, २००० सालापासून भारतात कबुतरांच्या संख्येत १५० टक्क्यांनी वाढ झाली आहे. पण, तरीही मुंबईत कबुतरांना दाणे व धान्य देण्यासाठी काही ठिकाणी खास जागा तयार केल्या होत्या, त्यांना कबुतरखाने म्हणतात. दादर रेल्वे स्थानकाच्या पश्चिमेचा कबुतरखाना विशेष प्रसिद्ध. या परिसरात कबुतरांना दाणे आणि अन्य खाद्यपदार्थ देणे, हे ईशेसेवेचे काम समजले जाते. या भावनेतून ठिकाणिकाणी गेल्या कित्येक वर्षांपासून उण्या राहिलेल्या कबुतरखान्यांमुळे या परिसरात कबुतरांची संख्या अतोनात वाढली. त्यामुळे अशा कबुतरांना दानापानी टाकण्यासाठी पर्यायी व्यवस्था करण्याला कुणीही मनाई केलेली नाही. अशाप्रकारे कबुतरांची पर्यायी व्यवस्था जळगाव जिल्ह्यातील अहिंसाधाम येथे मदलाल सी. बाफना यांनी उभारली असून, त्यांचे उदाहरण अनुकरणीय आहे. त्यांनी कबुतरांसाठी चांगल्या दर्जाचे कबुतरखाने व अन्नधान्याची व्यवस्था उभी केली.

शरीर निरोगी राहण्यासाठी अनेक लोक योगाचा, व्यायामाचा अवलंब करतो. बरेच लोक जिममध्ये जाऊन घाम गाळतात. परंतु याउलट दररोज सकाळी फक्त ३० मिनिटे चालणे फायदेशीर मानले जाते. सकाळी हवामान स्वच्छ ताजे असते. मोकळ्या हवेत चालण्याने हृदय व मन निरोगी होते. मानसिक आणि शारीरिक विकासामुळे रोगांचे प्रतिबंध टाळले जाते. दिवसभर रीफ्रेश वाटल्यामुळे मूड चांगला राहतो. होय, दररोज चालणे शरीराच्या चांगल्या व्यायामासह प्रतिकारशक्ती वाढविण्यात मदत करते.यामुळे स्काभिसारण उत्तम होत असल्याने कर्करोगासारख्या गंभीर आजाराचा शक्यता कमी असते. मात्र, कोणी किती चालावे याचेही काही नियम आहेत. चला तर, मॉर्निंग वॉक घेण्याचे फायदे आणि वयानुसार दररोज किती पावले चालले पाहिजेत, याबद्दल जाणून घेऊया.

वयानुसार कोणी किती चालावे ?
 * वय ६ ते १७
 मुले - १५,००० पावले
 मुली - १२,००० पावले
 * वय १८ ते ४०
 या लोकांना १२,००० पावले चालणे आवश्यक आहे.
 * वय ४० ते ४९
 यांनी दररोज ११,००० पावले चालली पाहिजेत.

* वय ५० ते ५९
 या लोकांनी ११,००० पावले चालावे.
 * वय ६० व त्यापेक्षा अधिक

६० किंवा त्यापेक्षा अधिक वयाच्या लोकांनी दररोज ८,००० पावले चालणे आवश्यक आहे. यासह या वयात आरोग्यासंबंधी समस्या उद्भवू शकतात. अशा परिस्थितीत आपण आपल्या गरजेनुसार कमीतकमी चालणे ठेवू शकता.

वाचा आश्चर्यकारक फायदे
 दररोज चालणे मधुमेह नियंत्रणास मदत करते. यामुळे शरीरात ग्लूकोजचे प्रमाण समान राहते. त्यामुळे मधुमेहाच्या रुग्णांनी फिरायला जायलाच हवे.

चालण्यामुळे शरीराची चांगली हालचाल होते. हे हृदय निरोगी ठेवण्यास मदत करते. एका संशोधनानुसार, दररोज चालण्यामुळे हृदयविकाराचा झटका आणि हृदयविकाराचा धोका ३२ टक्क्यांपर्यंत कमी होतो.

सकाळी चालण्यामुळे मेंदूला योग्य पद्धतीने ऑक्सिजन मिळते. अशा परिस्थितीत कम करण्याची शक्ती वाढते. मन शांत होते तसेच एकग्रता आणि स्मरणशक्ती वाढविण्यास मदत होते.

सकाळी ताज्या हवेत चालण्याने प्रतिकारशक्ती वाढते. त्यामुळे कर्करोगासारख्या गंभीर आजाराचा धोका कमी होतो.

फेरफटका मारण्याने श्रवसनाच्या समस्या दूर होण्यास मदत होते. योग्य प्रमाणात

ऑक्सिजन मिळून फुफुसाची कार्यक्षमता वाढते. त्यामुळे संबंधित आजारांचा धोकाही कमी होतो.

आजच्या काळात चुकीच्या जीवनशैली तसेच आहारांमुळे लोक संधिवाताने ग्रस्त आहेत. यामुळे बऱ्याच लोकांना चालण्यासही त्रास होतो. एका संशोधनानुसार, मॉर्निंग वॉकमुळे सांधे आणि स्नायू बळकट होण्यास मदत होते. त्यामुळे संधिवात असलेल्या रुग्णांना दररोज फिरायला जाणे आवश्यक आहे.

आजच्या काळात प्रत्येक माणूस वेगवेगळ्या तणावाने त्रस्त आहे. दररोज २०-३० मिनिटे चालल्याने ताण कमी होण्यास मदत होते.

लडू लोकांनी दररोज मॉर्निंग वॉक करणे आवश्यक आहे. यामुळे संपूर्ण शरीराची हालचाल होते. हे ओटीपोट, कंबर, मांडीभोवती साठलेली चर्बी कमी करण्यास मदत करते. तसेच शरीराला योग्य आकार मिळतो.

अशक्तपणा आणि थकवा दूर होतो. चालण्यामुळे शरीरात उर्जा संचारते. त्यामुळे अशक्तपणा, थकवा इत्यादींचा त्रास कमी होतो.

दररोज सकाळी चालल्यामुळे शरीराला योग्य ऑक्सिजन मिळते. तसेच स्काभिसारण चांगले होते. रोग प्रतिकारशक्ती निर्माण झाल्यामुळे हंगामी व इतर रोगांचे प्रमाण कमी होते.

वारंवार येत असेल ताप, तर तुम्ही पडू शकता या प्राणघातक आजाराला बळी, असे करा संरक्षण

या हंगामात तापाची समस्या सामान्य आहे. डेंग्यू, फ्लू, विषाणूजन्य ताप आणि टायफॉइड यांसारख्या आजारांमध्ये ताप येतो आणि काळजी करण्यासारखे काही नाही, परंतु जर ताप वारंवार येत असेल आणि तो यापैकी कोणताही आजार नसेल, तर तुम्ही सावध राहण्याची गरज आहे. कोणत्याही कारणामुळे वारंवार ताप येणे, हे तुमच्या शरीरात काही मोठे आजार विकसित होत असल्याचे लक्षण आहे. ज्याचे वेळेवर उपचार आवश्यक आहेत. वारंवार ताप येणे हे लिम्फोमा कर्करोगाचे लक्षण असल्याचे डॉक्टरांचे म्हणणे आहे. हा कर्करोग थायमस ग्रंथी आणि अस्थिमज्जांमध्ये होतो. वेळेवर उपचार न मिळाल्याने रुग्णाचा मृत्यूही होऊ शकतो.याबाबत तज्ञ स्पष्ट करतात की लिम्फोमा हा एक कर्करोग आहे, जो आपल्या रोगप्रतिकारक शक्तीवर देखील परिणाम करतो. या कर्करोगाची सुरुवातीची लक्षणे वेळीच ओळखणे महत्त्वाचे आहे. यासाठी या लक्षणांकडे लक्ष दिले पाहिजे.

सुजलेल्या लिम्फ नोडः लिम्फोमाच्या सर्वात सामान्य सुरुवातीच्या लक्षणांपैकी एक म्हणजे लिम्फ नोडची सूज, सहसा मान, बगल किंवा मांडीचा भाग. शरीराच्या या भागांमध्ये सूज येण्याकडे दुर्लक्ष करू नये.

थकवा : जर तुम्हाला सतत थकवा येत असेल आणि ही समस्या दीर्घकाळ राहिली, तर ते लिम्फोमा कॅन्सरचेही लक्षण असू शकते.

वारंवार तापः जर तुम्हाला वारंवार ताप येत असेल आणि डेंग्यू, टायफॉइड किंवा विषाणूजन्य ताप यांसारखा कोणताही आजार नसेल तर ते धोकादायक ठरू शकते. तुमची प्रतिकारशक्ती कमकुवत होत असल्याचे हे लक्षण आहे जे लिम्फोमा कर्करोगाचे लक्षण आहे.

वजन कमी होणेः अचानक वजन कमी होणे हे धोऱ्याचे लक्षण असू शकते. जर तुम्ही प्रयत्न न करता वजन कमी करत असाल, विशेषतः जर ते तुमच्या शरीराच्या वजनाच्या १०म पेक्षा जास्त असेल, तर डॉक्टरांना भेटण्याची वेळ आली आहे.श्वास लागणेः लिम्फोमा कधीकधी छातीवर परिणाम करू शकतो, ज्यामुळे श्वास लागणे आणि खोकला होतो. हे लक्षण दिसल्यास, डॉक्टरांचा सल्ला घ्यावा.

कोणत्याही व्यक्तीने या लक्षणांकडे दुर्लक्ष करू नये, असे तज्ञ स्पष्ट करतात. हे लिम्फोमा कर्करोगाची चिन्हे आहेत, जर लिम्फोमा वेळेवर आढळला, तर यशस्वी उपचारांची शक्यता लक्षणीय वाढते. परंतु लक्षणांकडे दुर्लक्ष केल्यास नंतर समस्या वाढू शकतात. या आजारावर सुरुवातीला सहज उपचार करता येतात. या कॅन्सरवर केमो आणि रेडिओ थेरपीने उपचार केले जातात, पण जर हा आजार शेवटच्या टप्प्यात पोहोचला तर उपचार कठीण होऊ शकतात. अशा परिस्थितीत, लक्षणे वेळेवर ओळखणे महत्त्वाचे आहे.

आयुर्वेदात वर्णिलेल्या केसांकरीता हितकर वनस्पती !

आजकाल शॅम्पू तेल कंडिशनर जेल यांचा इतका सुखसुळाट आहे. प्रत्येक कंपनी आपले प्रोडक्ट कसे चांगले याची जाहिरात करीत असते. सोशल मिडीयावरदेखील अनेक तेल शॅम्पूच्या जाहिराती वाचायला मिळत असतात.

आयुर्वेदात केसांच्या समस्यांवर आभ्यंतर व बाह्य चिकित्सा सांगितली आहेत. केश्याय हितकर वनस्पतीचे पर्यायी जाहिरात करीत असते. सोशल मिडीयावरदेखील अनेक तेल शॅम्पूच्या जाहिराती वाचायला मिळत असतात.

आयुर्वेदात केसांच्या समस्यांवर आभ्यंतर व बाह्य चिकित्सा सांगितली आहेत. केश्याय हितकर वनस्पतीचे पर्यायी जाहिरात करीत असते. सोशल मिडीयावरदेखील अनेक तेल शॅम्पूच्या जाहिराती वाचायला मिळत असतात.

आयुर्वेदात केसांच्या समस्यांवर आभ्यंतर व बाह्य चिकित्सा सांगितली आहेत. केश्याय हितकर वनस्पतीचे पर्यायी जाहिरात करीत असते. सोशल मिडीयावरदेखील अनेक तेल शॅम्पूच्या जाहिराती वाचायला मिळत असतात.

आयुर्वेदात केसांच्या समस्यांवर आभ्यंतर व बाह्य चिकित्सा सांगितली आहेत. केश्याय हितकर वनस्पतीचे पर्यायी जाहिरात करीत असते. सोशल मिडीयावरदेखील अनेक तेल शॅम्पूच्या जाहिराती वाचायला मिळत असतात.

आयुर्वेदात केसांच्या समस्यांवर आभ्यंतर व बाह्य चिकित्सा सांगितली आहेत. केश्याय हितकर वनस्पतीचे पर्यायी जाहिरात करीत असते. सोशल मिडीयावरदेखील अनेक तेल शॅम्पूच्या जाहिराती वाचायला मिळत असतात.

आयुर्वेदात केसांच्या समस्यांवर आभ्यंतर व बाह्य चिकित्सा सांगितली आहेत. केश्याय हितकर वनस्पतीचे पर्यायी जाहिरात करीत असते. सोशल मिडीयावरदेखील अनेक तेल शॅम्पूच्या जाहिराती वाचायला मिळत असतात.

आयुर्वेदात केसांच्या समस्यांवर आभ्यंतर व बाह्य चिकित्सा सांगितली आहेत. केश्याय हितकर वनस्पतीचे पर्यायी जाहिरात करीत असते. सोशल मिडीयावरदेखील अनेक तेल शॅम्पूच्या जाहिराती वाचायला मिळत असतात.

आयुर्वेदात केसांच्या समस्यांवर आभ्यंतर व बाह्य चिकित्सा सांगितली आहेत. केश्याय हितकर वनस्पतीचे पर्यायी जाहिरात करीत असते. सोशल मिडीयावरदेखील अनेक तेल शॅम्पूच्या जाहिराती वाचायला मिळत असतात.

आयुर्वेदात केसांच्या समस्यांवर आभ्यंतर व बाह्य चिकित्सा सांगितली आहेत. केश्याय हितकर वनस्पतीचे पर्यायी जाहिरात करीत असते. सोशल मिडीयावरदेखील अनेक तेल शॅम्पूच्या जाहिराती वाचायला मिळत असतात.

गुणकारी फळ मोसंबी

मोसंबी हे अत्यंत गुणकारी फळ आहे. मोसंबीत ए, बी, सी ही जीवनसत्त्वे आढळतात. विशेषतः मुलांसाठी मोसंबी फायदेशीर आहे. मोसंबी सौंदर्यवर्धक आहे. मोसंबीच्या रसाने शरीराला

शीतलता प्राप्त होते. मोसंबी पौष्टिक, मधुर, स्वादिष्ट, रुचकर, पाचक, दीपक, हृदयास उत्तेजना देणारी, धातुवर्धक आणि रक्तसुधारक आहे. मोसंबीच्या सालीतून सुगंधी तेल प्राप्त होते. सरबतासारखे थंडपेय तयार करण्यासाठी . मोसंबीचा रस उत्साहवर्धक असल्याने अशक्त, आजारी, वृद्ध आणि बालकांसाठी विशेष उपयुक्त ठरतो. अन्नपदार्थांना सुगंध आणि स्वाद आणण्यासाठी मोसंबीचा रस वापरतात. मोसंबीची ताजी साल चेहर्यावरील ब्रण आणि मुरुमे घालण्यासाठी उपयुक्त आहे. मोसंबीची साल वातहारक असते.

काढ्याचे शरीराला नुकसान होते का?

गेल्या एक ते दीड वर्षांपासून देशात कोरोनाचे हौदोस घालला आहे. त्यामुळे रोगप्रतिकारक शक्ती वाढवण्यासाठी जातो आपापल्या परीने प्रयत्न करतो आहे. यात महत्त्वाचे म्हणजे काढ्याचे सेवन. मात्र काढा आरोग्यासाठी चांगला असला तरी त्याचे सेवन योग्यवेळी आणि योग्य प्रकारे केले पाहिजे. यामुळे इन्युनिटी वाढते तसेच सर्दी, खोकला, तापात तो उपयुगी ठरतो असे म्हटले जाते. परंतु उष्ण हवामानात काढा पिणे योग्य आहे का, याबाबत जाणून घेवूयात

काय असते काढ्यात
 - काढ्यात गुळवेत, मुलेठी, लवंग, तुळस, दालचीनी, आले, काळीमिरी, हळद, इत्यादी घटक वापरून बनवतात.
 - सायंकाळी झोप घेऊन उठल्यानंतर एक तासानंतर ४ ते ५ वाजताच्या दरम्यान काढा प्या.
 - काढा रिकाम्या पोटी पिऊ नका, कारण यातील तत्व अॅसिडिटी निर्माण करतात. नाशल्यानंतर याचे सेवन करू शकता.
 - एकावेळी १५० एमएलपेक्षा जास्त काढा पिऊ नका. अन्यथा मळमळ, अॅसिडिटी होऊ शकते.
 - काळिमिरी आणि आले गरम असल्याने प्रमाणात वापरा.
 - काढ्यात मध आवश्यक मिसळा, यामुळे अॅसिडिटी, छातीत वेदना या समस्या होणार नाहीत.- डायबिटीड असेल तर मध किंवा मुलेठीचा वापर टाळा.

पिकांचे अळी व किडीपासून रक्षण हीच भरघोस उत्पादनाची हमी...

राज्यासह नागपूर विभागात समाधानकारक पाऊस झाला व पेरणीही पूर्णपणे झालेली आहे. आता शेतात पीके डौलाने उभी राहत आहेत. त्यांच्या वाढीसाठी व निकोपतेसाठी शेतकऱ्यांना कसोशीने लक्ष द्यावे लागणार आहे. ऑगस्ट महिन्यामध्ये पिकांच्या वाढीबरोबरच कीड व अळीचा प्रादुर्भाव रोखण्यासाठीच्या शेतकऱ्यांना नियोजनही करावे लागणार आहे. कापूस पिकावर होणारा फुलकीडे व गुलाबी बोंड अळीचा प्रादुर्भाव तसेच सोयाबीन, तूर व कापूस पिकांवर दिसून येणाऱ्या हुमणी अळीच्या धोक्यापासून रक्षण करण्यासाठी कृषी विभागाने दिलेल्या सल्ल्यावर आधारित हा विशेष लेख...

कापूस पिकावर जुलै महिन्याच्या दुसऱ्या आठवड्यापासून आढळून येणाऱ्या तूटडुड्यांचा व याच महिन्यात शेवटच्या आठवड्यापासून तसेच ऑगस्ट महिन्याच्या पहिल्या आठवड्यापासून सुरु होणारा फुलकीडेचा प्रादुर्भाव व गुलाबी बोंड अळीच्या प्रादुर्भावापासून पिकांचे नुकसान टाळण्यासाठी कृषी विभागाने एकीकृत व्यवस्थापनांतर्गत रस शोषक किडींचे व गुलाबी बोंड अळीच्या व्यवस्थापनाबाबत शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन केले आहे. तसेच सोयाबीन, कापूस, तूर पिकांचे बहुभक्षीय हुमणी अळीपासून (होलोट्रीचीया प्रजाती) नुकसान टाळण्यासाठी कृषी विभागाकडून किड व्यवस्थापनाचा सल्ला देण्यात आला आहे.

कापूस पिकावर सुरुवातीच्या काळात प्रामुख्याने मावा, तुडुडु आणि फुलकीडे या रसशोषक किडींचा प्रादुर्भाव आढळून येतो. कोरडवाहू कापूस पिकावर मावा या किडीचा प्रादुर्भाव जुलैच्या दुसऱ्या आठवड्यापासून आढळून येतो तर तुडुडुचा प्रादुर्भाव जुलैच्या शेवटच्या आठवड्यापासून व फुलकीडेचा ऑगस्टच्या पहिल्या आठवड्यापासून आढळून येतो. तर गुलाबी बोंड अळीचा प्रादुर्भाव डोमकळ्याच्या स्वरूपात ऑगस्ट महिन्यात दिसून येतो. तसेच हुमणी अळी (होलोट्रीचीया प्रजाती) ही एक बहुभक्षीय किड असून महाराष्ट्रामध्ये होलोट्रीचीया सॅरेटा या प्रजातीमुळे प्रामुख्याने सोयाबीन, कापूस, तूर या पिकांचे नुकसान होते. या सर्व प्रकारच्या किडींच्या व्यवस्थापनासाठी शेतकऱ्यांनी उपाययोजना करणे गरजेचे आहे.

एकात्मिक व्यवस्थापनांतर्गत

कपाशीवरील रस शोषक किडींचे व्यवस्थापनासाठी विशेषतः बीटी कपाशीला किटकनाशकांची फवारणी करू नये. वेळोवेळी प्रादुर्भावग्रस्त फांद्या, पाने व इतर पालापाचोळा जमा करून किडींसाठी नष्ट करावा. कपाशीवरील किडींच्या नैसर्गिक शत्रू किटकांचे पोषण करण्यासाठी चवळीचे आंतर पीक घ्यावे. वेळेवर आंतरमाशागत करून पीक तणविरहीत ठेवावे. मृद परीक्षाणाच्या आधारावर खतमात्रेचा अवलंब करावा आणि जास्तीचा नत्र खताचा वापर टाळावा. तसेच मावा, तुडुडु आणि फुलकिडे यांची एकत्रित सरासरी संख्या काळ मडून पडतात. या किडींचा सौम्य रासायनिक किटकनाशकांचा वापर करावा. त्यासाठी बुप्रोफेझिन २५ टक्के प्रवाही २० मि.ली. किंवा फिप्रोनील ५ टक्के प्रवाही ३० मि.ली. किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के २.५ मि.ली. यापैकी कोणत्याही एका किटकनाशकाची १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.

कपाशीवरील गुलाबी बोंड अळीच्या व्यवस्थापनासाठी उगवणीनंतर ४० ते ४५ दिवसांनंतर फेरोमेन (कामगंध) सापळे वापरावे. एकरी दोन किंवा हेक्टरी पाच फेरोमेन (कामगंध) सापळे लावावेत. सतत तीन दिवस या सापळ्यामध्ये आठ ते दहा पतंग आढळल्यास गुलाबी बोंड अळीच्या व्यवस्थापनाचे उपाय योजावेत तसेच मास टुॅंग करिता हेक्टरी १५ ते २० कामगंध सापळे लावावेत. पिकातील सोमकळ्या नियमित शोधून त्या अळी सहीत नष्ट कराव्यात. पीक उगवणी नंतर ३५ ते ४० दिवसांपासून दर १५ दिवसांनी ५ टक्के निंबोळी अर्काची किंवा अॅझिडिरेक्टिन ३०० पीपीएम ५० मिली प्रति १० लिटर पाणी या प्रमाणे फवारणी करावी. गुलाबी बोंड अळीच्या प्रादुर्भावाची टक्केवारी ५ टक्के पेक्षा जास्त आढळल्यास किनॉलफॉस २५ टक्के मिली किंवा क्लोरपायरीफॉस २० टक्के प्रवाही २५ मिली किंवा प्रोफेफॉस ५० टक्के ३० मिली किंवा इंडोक्साकार्ब १५.८ टक्के १० मिली किंवा डेल्टामेथ्रीन २.८ टक्के १० मिली या पैकी कोणतेही एक किटकनाशक प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.

हुमणी अळीच्या प्रादुर्भावापासून रक्षण सोयाबीन, कापूस, तूर पीकांचे बहुभक्षीय हुमणी अळीपासून (होलोट्रीचीया

प्रजाती) नुकसान टाळण्यासाठी सातत्याने ही किड येणाऱ्या भागात बाभुळ, कडुलिंब आणि बोर यासारख्या झाडांवर किटकनाशकाची पहिली फवारणी करावी. किटकनाशकांचा वापर करताना मजुनांना संरक्षण साधने पुरवावीत. गरज भासल्यास दुसरी फवारणी पहिल्या फवारणीनंतर ३ आठवड्यांनी करावी.

हुमणी अळी पाऊस पडल्यानंतर जमिनीत अंडी देते. ज्वारी, बाजरी, मका, भात, गहू, ऊस, मिरची, मूंग, करडई, वांगी, कापूस आणि सुयंफुल आदी पिकांची मुळे ही अळी फस्त करतात. याकारणाने पिके उधळून जमिनीवर कोलमडून पडतात. या किडींचा सौम्य प्रादुर्भाव तुरळक ठिकाणीच असल्यास जैविक मित्र बुरशी मेटॅरायझियम ४ मिली प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पिकाच्या मुळाशी आळवणी करावी किंवा मेटॅरायझियम १ किलो प्रति १०० किलो कोलमडून मिसळून प्रति हेक्टरी शेतात फेकावे. मित्र बुरशीचा वापर करताना ओलावा असणे आवश्यक असते.

लक्षणीय प्रादुर्भाव असल्यास व्यवस्थापनाकरिता फिप्रोनील ४० टक्के इमिडॅक्लोप्रिड ४० टक्के दानेदार ५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात घेऊन द्रावण खोडांजवळ टाकावे किंवा कार्बोथ्रॅप्स ३ टक्के दानेदार ३३.३० किलो किंवा थायोमेटोक्झाम ०.४ टक्के बायफेनथ्रिन ०.८ टक्के दानेदार १२ किलो प्रति हेक्टर किंवा थायोमेटोक्झाम ०.९ टक्के फिप्रोनिन २ टक्के दानेदार १२ ते १५ किलो प्रति हेक्टर खोडांजवळ जमिनीत ओलावा असताना मातीत मिसळून घ्यावे, असा मोलाचा सल्ला कृषी विभागाने दिला आहे.

कृषी विभाग सदैव शेतकऱ्यांच्या पाठीशी खंबीरपणे उभा आहे. शास्त्रोक्त माहितीद्वारे शेतकऱ्यांना योग्य वेळी योग्य सल्ला देऊन पिकांचे नुकसान टाळून भरघोस उत्पादन घेण्यासाठी सल्ला देण्यात येतो. याचे काटेकोर पालन करून शेतकरीही जोमाने पीक उत्पादन घेऊन आनंदी व समाधानी निश्चिंतच होवू शकतो. तेव्हा शेतकऱ्यांनी कृषी विभागाच्या सल्ल्यानुसार पिकांची निगा राखणे गरजेचे आहे.

संकलन व संपादन : रितेश मो.

भुयार
माहिती अधिकारी, माहिती व
जनसंपर्क,
नागपूर

'स्मार्ट'द्वारे शेतकऱ्यांची आत्मनिर्भरता, कांचनी कंपनीची १०० कोटींच्यावर वार्षिक उलाढाल

— रितेश मो. भुयार

लहान आणि सिमांत शेतकरी तसेच कृषी नवघोजकांना केंद्रस्थानी ठेवून शेतमालाच्या सर्वसमावेशक आणि स्पर्धात्मक मूल्यसाखळ्यांच्या विकासासाठी मदत करण्याच्या उद्देशाने राज्यात जागतिक बँकेच्या अर्थसहाय्याने 'बाळासाहेब ठाकरे कृषी व्यवसाय व ग्रामीण परिवर्तन (स्मार्ट) प्रकल्प' राबविण्यात येत आहे. या प्रकल्पाचा लाभ घेऊन शेतकरी शेतकरी सकारात्मक बदल निर्माण करणारे चित्रही दिसून येत आहे. कांचनी कंपनी त्याचे एक प्रातिनिधिक उदाहरण होय. स्मार्ट योजनेतर्गत राज्यात सुरु झालेल्या एकूण १४ जिनिंगपैकी कांचनी हा राज्यातील पहिला जिनिंग ठरला. शासकीय योजनेचा फायदा घेताना शेतकऱ्यांनी एकत्र येऊन शेतकरी उत्पादक कंपनी स्थापन केली आणि थेट पिकांची मूल्यसाखळी निमण करून कच्च्या मालावरील प्रत्यूद्येद्वारे मध्यस्थांकडे जाणारा पैसा स्वतःकडे वळविला. शेतकऱ्यांनी शेतकऱ्यांसाठी घेतलेला पुढाकार व त्यातून ग्रामीण अर्थव्यवस्थेला मिळालेली चालना आणि शेतकऱ्यांची आत्मनिर्भरता म्हणजे चंद्रपूर जिल्ह्यातील वरोरा येथील कांचनी शेतकरी उत्पादक कंपनी.

या कंपनीने कापसावर प्रक्रिया करून थेट चीन, व्हिएतनाम आदी देशांमध्ये कापसाच्या गाठी निर्यात केल्या. या प्रकल्पास सहसंचालक कृषी नागपूर कार्यालयाद्वारे 'बाळासाहेब ठाकरे कृषी व्यवसाय व ग्रामीण परिवर्तन (स्मार्ट) प्रकल्प' योजनेतर्गत ५ कोटी अर्थसहाय्य मंजूर झाले असून ३ कोटी वितरीत करण्यात आले. शेतकऱ्यांची एकजूट आणि शासनाची भरघोस साथ यामुळे कंपनीने वर्षाकाठी १०० कोटींची उलाढाल गाठली आहे. विभागातील तुमसर, कऱ्हाणसह कामठी येथील अंतर्गत या शेतकरी उत्पादक कंपन्यांनीही कांचनी कंपनीच्या पाऊलावर पाऊल ठेवत गतीने वाटचाल सुरु केली आहे.

अल्पमूधारक शेतकऱ्यांना वर्षभर मेहनत करून त्यांच्या शेतमालास योग्य तो भाव मिळत नाही यावर उपाय म्हणून शेतकऱ्यांनी एकत्र येत रितसर नोंदणी करून २०१७ मध्ये कांचनी शेतकरी उत्पादक कंपनीची स्थापना केली. राज्य शासनाकडून स्मार्ट प्रकल्पांतर्गत मिळालेल्या ५ कोटींच्या अनुदानातून कॉटन जिनिंग अॅण्ड प्रेसिंग युनिट टाकण्यात आले. २४ डीआर जिनिंग व प्रेसिंग युनिट तसेच क्लिनिंग आणि रिडींग शेडची बांधणी करण्यात आली. याद्वारे शेतकऱ्यांना त्यांच्या कच्च्या कापसावर प्रक्रिया करून त्याच्या गाठी बनवून देण्यात आल्या व यातून त्यांना जास्त आर्थिक लाभ मिळाला. सुरुवातीला या कंपनीने सोयाबीन, हरभरा, तूर या पीकांची ट्रेडिंग सुरु केली.

२०२३ मध्ये ३५० शेतकऱ्यांना १०० कापसाच्या गाठी तयार करून देण्यात आल्या. वर्षाकाठी जवळपास १५ हजार क्विंटल कापूस शेतकऱ्यांनी या जिनिंगला आणला व त्यापासून १८.५ हजार गाठी बनविल्या आहेत. आर्थिक

वर्ष २०२४-२५ मध्ये जवळपास १ लाख ८० हजार क्विंटल शेत माल सांघिक रित्या गोळा करून अंदाजे ८ हजार शेतकऱ्यांना या विक्री व्यवस्थेचा लाभ दिला आहे. हरभरा बिजोल्पादनाच्या माध्यमातून २५० शेतकऱ्यांना प्रति क्विंटल बाजारभावापेक्षा ११०० रुपये जास्त भाव दिला आहे, हे सर्व शेतकऱ्यांच्या विकासाच्या दृष्टीने अत्यंत समाधानकारक चित्र आहे.

शेतकरी हा व्यापारी व्हावा या उद्देशाने कांचनी कंपनीची वाटचाल सुरु आहे. या कंपनीमुळे आता शेतकऱ्यांना दलाली दयावी लागत नाही व त्यांच्या उत्पन्नातून घेईही कपात होत नाही. सांघिक विक्री व्यवस्था निर्माण करून शेतकऱ्यांच्या उत्पादनाला बाजारपेठेत जास्तीत-जास्त दर मिळून देण्यात येतो. शेतकऱ्यांच्या सक्रीय सहभागाने त्यांना बाजारपेठेशी जोडले जात आहे. २ हजारपेक्षा जास्त शेतकरी सदस्य असणाऱ्या या कंपनीद्वारे शेतकऱ्यांना चंद्रपूर शेतमालाचा मोबदला देण्यात येतो. वेदपूर, यवतमाळ व गडचिरोली जिल्ह्यातील ५२ शेतकरी कंपन्यांनी तूर, हरभरा, हळद, भात, सोयाबीन आणि कापसाच्या गाठी अन्य राज्यांमध्ये विक्री करून देण्यासाठी कांचनी कंपनी सोबत सामंजस्य करार केला आहे. कंपनी त्यांना वांगेले खरीददार शोधून देते व त्याचा कसलाही मोबदला घेत नाही. वखार म हार्मडळातर्फे येथे तारण सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आली आहे. शेतमालाच्या काढणी पश्चात व्यवस्थापन व प्राथमिक प्रक्रियेद्वारे मूल्यवृद्धी करण्यात येत आहे व ग्राहकांसाठी सुरक्षित खाद्य उत्पादित होत आहे.

कांचनी सोबतच नागपूर जिल्ह्यातील कामठी तालुक्यातील कऱ्हाण येथे गट शेती आणि स्मार्ट प्रकल्पांतर्गत शेतकरी प्रगतीची कास धरत विकासाच्या मार्गावर अग्रणी झाले आहेत. २०१८ मध्ये २० शेतकऱ्यांनी एकत्र येत कऱ्हाण अॅग्रीव्हिजन कंपनी स्थापन केली. यामध्ये यातून राईस मिल सुरु केला. शासनाच्या मदतीने प्रगती पथावर आरूढ झालेल्या या कंपनीला स्मार्ट प्रकल्पाने एक नवी दिशा दिली. २०२४ मध्ये या प्रकल्पांतर्गत ८७ लाखांचे अनुदान मिळाले यातून व्हिट क्लिनिंग अॅण्ड ग्रेडिंग मशीन, गोदाम, यंत्र बांधणीसाठी गव्हाचे शेड, ६० मेट्रिक टन क्षमतेचा धरमकाटा आदी साहित्य खरेदी केली. याद्वारे मोपाळ येथील आयटीसी कंपनीला मालाचा पुरवठाही होत आहे. ३१२ शेतकरी या प्रकल्पाशी जोडले असून गव्हाचे बिजोल्पादन घेण्याचा मानस त्यांनी बोलून दाखविला आहे. येत्या काळात हाच या कंपनीच्या यशाचा मार्ग शेतकऱ्यांनी ठरवला आहे.

नागपूर विभागात शेतकऱ्यांचे सीबीओ राज्यात अल्प व अल्प मूधारकांची संख्या अधिक असल्याने त्यांना संघटित करून शेतकऱ्यांचे गट व कंपनी स्थापन करणे, गट शेतीवर भर देणे आणि त्या माध्यमातून शेतमालाचे एकत्रिकरण करून शेतकऱ्यांचा बाजार संपर्क वाढविण्यासाठी शासनामार्फत

विविध उपक्रम राबविण्यात येतात. स्पर्धात्मक शेतमाल मूल्य साखळ्यांच्या विकासासाठी मदत करण्याच्या उद्देशाने नागपूर विभागात स्मार्ट प्रकल्पांतर्गत कृषि विभागामार्फत शेतकऱ्यांच्या समुदाय आधारीत संस्था (कम्युनिटी बेस ऑर्गनायजेशन-सीबीओ), शेतकरी उत्पादक कंपनी उभारण्यात येत आहेत. या शेतकरी संघांना नवीन संघटित बाजारपेठेत प्रवेश मिळवून देण्यासाठी आवश्यक ते तांत्रिक सहाय्य, पायाभूत सुविधा आणि जोखीम निवारण क्षमता विकसित करण्यासाठी प्रकल्पांमार्फत अनुदान देण्यात येत आहे.

स्मार्ट अंतर्गत विभागात ७९ शेतकऱ्यांच्या सीबीओंना १७२.०५ कोटी

नागपूर विभागाच्या कृषी सहसंचालक कार्यालयामार्फत विभागातील ६ जिल्ह्यांमधील एकूण ७९ शेतकरी समुदाय आधारीत संस्थांना (सीबीओ) मंजुरी देण्यात आली आहे. विभागात वर्धा जिल्ह्यात एकूण १० सीबीओंना मंजुरी देण्यात आली आहे. नागपूर जिल्ह्यातील १५, भंडारा जिल्ह्यातील ११, गोंदिया जिल्ह्यातील १४, चंद्रपूर जिल्ह्यातील २२ आणि गडचिरोली जिल्ह्यातील ७ सीबीओंचा यात समावेश आहे. या प्रकल्पाना स्मार्टअंतर्गत १७२.०५ कोटींची रक्कम मंजूर करण्यात आली तर १०३.०२ कोटींचे अनुदान वितरीत करण्यात आले.

शेतकऱ्यांच्या उत्पन्नात वाढीसाठी 'स्मार्ट' यापूर्वी राज्यात जागतिक बँक (आयबीआरडी) सहाय्यीत, 'महाराष्ट्र स्पर्धात्मक कृषि विकास प्रकल्प' व 'महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान' या दोन प्रकल्पांच्या अंतर्गत अंमलबजावणी झाली.

यापूर्वी राज्यात जागतिक बँक (आयबीआरडी) सहाय्यीत, 'महाराष्ट्र स्पर्धात्मक कृषि विकास प्रकल्प' व 'महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान' या दोन प्रकल्पांच्या अंतर्गत अंमलबजावणी झाली. यापूर्वी राज्यात जागतिक बँकेने राज्य शासनाला स्मार्ट प्रकल्पासाठी अर्थसहाय्य करण्याचा निर्णय घेतला आहे. स्मार्ट प्रकल्पांतर्गत शेतकरी उत्पादक गाठीची निर्मिती व त्यांच्या सक्रीय सहभागाद्वारे शेतकऱ्यांना बाजारपेठेशी जोडणे, शेतमालाचे काढणी पश्चात व्यवस्थापन व प्राथमिक प्रक्रियेद्वारे मूल्यवृद्धी करणे, ग्राहकांसाठी सुरक्षित खाद्य उत्पादित करण्यास मदत करणे आणि या सर्व उपक्रमांद्वारे शेतकऱ्यांच्या उत्पन्नात वाढ करून त्यांच्यासाठी उपजिविकेचे स्रोत निर्माण करण्यात येत आहे.

राज्याच्या कृषी व ग्रामीण उपजिविका क्षेत्रामध्ये स्मार्ट उपाययोजना राबवून राज्यात परिवर्तन घडविण्यासाठी जागतिक बँक व केंद्र शासनाच्या सहकार्याने ही योजना राबविण्यात येत आहे. यामध्ये जागतिक बँकेकडून ७००, राज्य शासनाचा हिस्सा २७० तर खाजगी उद्योगक्षेत्राच्या माध्यमातून (सीएसआर) ३०० रक्कम पुरविली जात आहे. प्रकल्पाची एकूण किंमत २ हजार १०० कोटी रुपये एवढी आहे. या प्रकल्पाची अंमलबजावणी कृषी, पशुसंवर्धन, पणन, सहकार, महिला व बाल कल्याण, ग्राम विकास व नगर विकास या सात प्रशासकीय विभागांच्या अकरा यंत्रणा मिळून हा प्रकल्प राबवित आहेत. शेतकऱ्यांच्या जीवनात यामुळे सकारात्मक परिवर्तन घडून येत आहे.

युवाशक्ती : शाश्वत भविष्याचा पाया

युवाशक्ती ही कोणत्याही समाजाच्या प्रगतीचा पाया असते. जगातल्या प्रत्येक देशाचा विकास आणि बदल त्या देशातील युवकांच्या विचारासरणी, कर्तृत्व, ऊर्जा आणि दृष्टीकोनावर अवलंबून असतो. युवक हे केवळ भविष्यातील नागरिक नसून, वर्तमानाचा सक्रीय भाग आहेत, ज्यांच्या हातात समाज बदलण्याची, नवसर्जन करण्याची आणि राष्ट्रनिर्मितीची जबाबदारी असते. दरवर्षी १२ ऑगस्ट रोजी आंतरराष्ट्रीय युवा दिन साजरा होतो, जो युवाशक्तीला जागवण्याचा, तिची दिशा ठरवण्याचा आणि समाजासाठी उपयोग करण्याचा दिवस आहे. २०२५ च्या आंतरराष्ट्रीय युवा दिनी 'युवाशक्ती : शाश्वत भविष्याचा पाया' हा विषय अत्यंत महत्त्वाचा ठरतो, कारण आजच्या जागतिक आणि राष्ट्रीय संदर्भात युवकांची भूमिका निर्णायक आहे. युवक म्हणजे फक्त वयाची मर्यादा नाही, तर ते सामाजिक बदलाचे अग्रदूत, आर्थिक विकासाचे मुख्य घटक आणि सांस्कृतिक नवउत्थानाचे वाहक आहेत. युवकांच्या ऊर्जे आणि तंत्रज्ञानाच्या सहकार्याने जागतिक समस्या सोडवण्यास मोठा हातभार लावला जात आहे.

शाश्वत विकास म्हणजे असा विकास जो आजच्या गरजा पूर्ण करतो आणि भविष्यातील पिढ्यांच्या गरजांवर तडजोड करत नाही. यामध्ये पर्यावरण, समाज, संस्कृती आणि अर्थव्यवस्था यांचा समतोल राखणे गरजेचे असते, ज्यामध्ये युवकांची भूमिका फार महत्त्वाची आहे. तेच नवकल्पना आणतात, तंत्रज्ञानाचा वापर करून बदल घडवतात आणि सामाजिक सुधारणेत पुढाकार घेतात. युवक केवळ नोकरी शोधणारे नसून उद्योजक, संशोधक आणि संवेदनशील नागरिक म्हणूनही विकसित होत आहेत. जगात जवळपास १.८ अब्ज युवक आपल्या कल्पनेने आणि धैर्याने विविध क्षेत्रांत परिवर्तन घडवत आहेत. भारतसारख्या देशात युवाशक्ती मोठ्या प्रमाणात उपलब्ध असल्याने ती योग्य दिशेने वापरली तर देशाच्या विकासासाठी गती येऊ शकते. परंतु

ती दुर्लक्षित झाली किंवा दिशाहीन झाली तर बेरोजगारी, सामाजिक अस्थिरता, असमानता आणि पर्यावरणीय समस्या वाढू शकतात.

आजच्या युवकांसमोर बेरोजगारी, शिक्षणातील असमानता, मानसिक आरोग्य, नशाखोरी, डिजिटल व्यसन, हवामान बदल आणि सामाजिक-राजकीय समस्यांसारखी अनेक आव्हाने आहेत. पण हीच आव्हाने संधी देखील ठरू शकतात, जर युवकांनी सकारात्मक दृष्टीकोन ठेवून त्यावर सक्रीय प्रयत्न केले तर. पर्यावरणासाठी वृक्षारोपण, प्लास्टिक मुक्ती, सौरऊर्जा यांसारख्या मोहिमांमध्ये सहभाग घेतल्यास हवामान बदलाच्या समस्यांवर प्रभावी परिणाम होऊ शकतो.

युवाशक्तीची सामाजिक भूमिका अतिशय मोलाची आहे. समाजाचा कणा म्हणून युवक सामाजिक न्याय, समानता आणि एकतेसाठी पुढाकार घेतात. त्यांच्या कार्यातून बालविवाह, बालभुरगी, महिला सक्षमीकरण, शिक्षणाचा प्रसार, आरोग्यसेवा आणि पर्यावरण संवर्धन यांसारख्या सामाजिक प्रश्नांना तोंडगा मिळते. महाराष्ट्रातील युवक संघटना ग्रामीण भागातील शिक्षण आणि आरोग्य कार्यक्रम राबवण्यात पुढे आहेत. युवक केवळ विकासाचे भागीदार नाहीत, तर समाज सुधारक म्हणूनही ओळखले जातात. सहिष्णुता आणि सामाजिक समानतेचा भाव वाढविणे युवकांसाठी फार गरजेचे आहे, कारण भारतसारखा बहुसांस्कृतिक देश युवकांच्या ऐक्याने टिकून राहू शकतो. यासाठी शैक्षणिक संस्था आणि सामाजिक उपक्रमांत युवकांच्या सहकार्याने सकारात्मकता आणि सामंजस्य वाढवायला हवे.

शिक्षण हे युवकांच्या विकासाचा मुख्य आधार आहे. केवळ शैक्षणिक ज्ञान नव्हे, तर नैतिक, सामाजिक आणि व्यावसायिक कौशल्ये शिकवणे आवश्यक आहे. २१व्या शतकातील शिक्षण प्रणाली युवकांना समजून घेणारी, प्रोत्साहन देणारी आणि नवकल्पना साकारण्यासाठी मदत करणारी असावी. डिजिटल तंत्रज्ञानाचा

वापर शिक्षणात अधिक समावेशकता आणि प्रभावीपणा आणतो. ऑनलाइन शिक्षण, आभासी प्रयोगशाळा, डिजिटल ग्रंथालये आणि कृत्रिम बुद्धिमत्तेच्या साहाय्याने शिकण्याची गती आणि गुणवत्ता सुधारली आहे, मात्र सर्व युवकांना समान संधी मिळणे गरजेचे आहे. कौशल्य विकासासाठी तांत्रिक, व्यावसायिक आणि सांघट स्क्लिन्सवर भर देऊन उद्योगक्षेत्रातील मागणी ओळखून युवकांना त्यानुसार प्रशिक्षण द्यायला हवे.

रोजगार निर्मिती हा युवकांसमोरचे मोठे आव्हान आहे. लाखो युवक नोकरीच्या शोधात असतात, पण संधी कमी मिळतात. म्हणून स्वरोजगार आणि उद्योजकतेकडे लक्ष देणे अत्यावश्यक आहे. सरकारी आणि खासगी क्षेत्रांनी युवकांना उद्योजकतेस प्रोत्साहन देणारी धोरणे राबवली पाहिजेत. स्टार्टअप्स वाढवून, नवीन तंत्रज्ञानाचा उपयोग करून रोजगार निर्मिती करणे आणि सामाजिक उद्योजकतेला संधी देणे महत्त्वाचे आहे. शासनाने कौशल्य विकास केंद्रे, मार्गदर्शन केंद्रे आणि अनुदान योजना प्रभावीपणे चालवून युवकांना सशक्त करावे. महिला उद्योजकतेसाठी विशेष योजना राबवून लिंगभाव समानतेला प्रोत्साहन देणे आवश्यक आहे, ज्यामुळे रोजगारातील भेद कमी होतील आणि समाज समृद्ध होईल.

पर्यावरणीय संकटे आणि हवामान बदलामुळे शाश्वत विकासासाठी

जागरूकता वाढवणे आजच्या युवकांसाठी महत्त्वाचे आहे.

भारतासारख्या विविधतेने नटलेल्या देशात सांस्कृतिक वारसा जपणे आणि त्याला नवे आयाम देणे युवकांचे कर्तव्य आहे. पारंपरिक कला, संगीत, नृत्य, भाषा आणि साहित्याचा आदर करून त्यांना आधुनिक काळानुरूप सादर करणे आवश्यक आहे. सांस्कृतिक कार्यक्रम, महोत्सव, साहित्य संमेलन आणि कलाप्रदर्शनांत युवकांनी सक्रीय सहभाग घ्यावा, ज्यामुळे सामाजिक एकात्मता वाढते. विविध जाती, धर्म आणि प्रदेशातील युवकांना एकत्र आणून एकात्मतेचा संदेश देणारे मंच तयार करणे गरजेचे आहे.

डिजिटल युगात युवकांसमोर नवकल्पना आणि संधी आहेत. आर्टिफिशियल इंटेलिजन्स, रोबोटिक्स, बायोटेक्नॉलॉजी आणि सायबर सुरक्षा यांसारख्या क्षेत्रांत युवकांनी संशोधन करून देशाचा विकास साधावा.

डिजिटल साक्षरता वाढवून जागतिक स्पर्धेसाठी युवकांना सज्ज करणे गरजेचे आहे. तथापि, तंत्रज्ञानाचा वापर नैतिकतेने आणि जबाबदारीने करणे आवश्यक आहे. डिजिटल मानवावादाच्या तत्त्वांनी युवकांना मानवी मूल्यांचा समावेश करण्यास प्रेरणा द्यावी.

सामाजिक न्याय, लिंगभाव समानता आणि समावेशन युवकांच्या कर्तव्यांत आहेत. लिंगभेद, जातीभेद आणि आर्थिक भेदांवर युवकांनी विरोध करावा आणि समाजाचे सदेश रजवाव. महिलांचे सशक्तीकरण, अल्पसंख्याकांचे हक्क आणि मागासवर्गीयांना संधी देण्यासाठी युवकांनी कार्य करावे. समावेशक धोरणांच्या रचनेत युवकांचा सहभाग आवश्यक आहे. सामाजिक न्यायासाठी युवकांनी सहिष्णुता आणि संवाद यावर भर द्यावा आणि युवकांच्या संघटनांनी महत्त्वाची भूमिका पार पाडावी.

आरोग्य आणि मानसिक स्वास्थ्य यावरही युवकांनी लक्ष द्यावे. व्यसनाधीनता, तणाव, नैराश्य यांसारख्या समस्यांवर आरोग्य जागरूकता वाढवावी. आरोग्यपूर्ण जीवनशैली अंगिकारण्यास प्रोत्साहन द्यावे. मानसिक आरोग्याबाबत जनजागृती करून समाजातील विविध संस्था युवकांना सहाय्य कराव्यात. वेळेवर योग्य मदत केल्यास युवक अधिक सक्रीय आणि सकारात्मक भूमिका निभावू शकतात.

शासन आणि सामाजिक संस्थांनी युवाशक्तीला योग्य दिशा देण्यासाठी धोरणे आखली पाहिजेत. कौशल्य विकास, उद्योजकता, आरोग्य, शिक्षण आणि सामाजिक समावेशनासाठी योजना राबवाव्यात. सामाजिक संस्था युवकांसाठी प्रशिक्षण, सल्लागार सेवा उपलब्ध कराव्यात. युवकांना मार्गदर्शन, संधी आणि संसाधने मिळाल्यास ते देशाच्या शाश्वत विकासात महत्त्वाची भूमिका बजावतील.

म्हणून युवकांना फक्त प्रोत्साहन देणेच नव्हे तर त्यांना सहभागी करून घेणे आवश्यक आहे.

शेवटी, युवाशक्ती ही फक्त भविष्याचा पाया नाही तर आजच्या जगात बदल घडवणारी आणि नवसंस्कृती निर्माण करणारी शक्ती आहे. युवाशक्तीतील ऊर्जा, प्रतिभा आणि उद्दिष्टांची योग्य जोपासना,

मार्गदर्शन आणि संधी उपलब्ध करून देणे हे सर्वांचे कर्तव्य आहे. शिक्षण, कौशल्य विकास, रोजगार, पर्यावरण जागरूकता, राजकीय सहभाग, सांस्कृतिक संवर्धन, तंत्रज्ञान, सामाजिक न्याय आणि आरोग्य या सर्व क्षेत्रांमध्ये समन्वितपणे कार्य करून युवकांच्या सामर्थ्याचा पूर्ण वापर करणे गरजेचे आहे. त्यामुळे आपण एक समृद्ध, समता आणि शांततेने परिपूर्ण शाश्वत भविष्य घडवू शकू. त्यामुळे आजच्या आंतरराष्ट्रीय युवा दिनाच्या निमित्ताने आपण सर्वांनी युवाशक्तीला केवळ स्वप्न पाहणारे नव्हे, तर ते स्वप्न साकार करणारे म्हणून समान देणे आवश्यक आहे.

डॉ. राजेंद्र बागटे, नाशिक

विविध वृत्त...

शेतकऱ्यांसाठी आनंदाची बातमी..... सन २०२४-२५ खरीप हंगामासाठी १४ कोटी २४ लाख ११ लाखची नुकसान भरपाई मंजूर केंद्रीय मंत्री प्रतापराव जाधव यांच्या पाठपुराव्याला यश.

बुलडाणा (प्रतिनिधी)- प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेअंतर्गत सन २०२४-२५ खरीप हंगामातील ६६०७ जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांना १४ कोटी २४ लाख ११ हजार २३१ रुपये मंजूर झाले आहे. आजपासून शेतकऱ्यांच्या खात्यामध्ये नुकसान भरपाईचे पैसे जमा व्हायला सुरुवात होणार आहे केंद्रीयमंत्री प्रतापराव जाधव यांनी केलेल्या पाठपुराव्यामुळे शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाईची रक्कम मंजूर झाली आहे. या खरीप हंगामातील उर्वरित शेतकऱ्यांना दुसऱ्या टप्प्यात मिळणार आहे.

प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेअंतर्गत सन २०२४-२५ या खरीप हंगामातील पीक विम्याचे १४ कोटी २४ लाख ११ हजार २३१ रुपये मंजूर झाले आहेत. शेतकऱ्यांच्या खात्यात आजपासून पिकविम्याचे पैसे जमा होण्यास सुरुवात होणार आहे. जिल्ह्यातील अनेक शेतकरी सन २०२४-२५ च्या खरीप हंगामातील पिक विम्यापासून वंचीत राहले होते. पीक विमा कंपनीच्या अधिकाऱ्यांसोबत चर्चा करून पीक विम्याची रक्कम नुकसाना दाव्यानुसार शेतकऱ्यांच्या खात्यात जमा झाली पाहिजे. असे निर्देश पीक विमा कंपनीच्या अधिकाऱ्यांना देण्यात आले. त्यामुळे बुलडाणा जिल्ह्यातील सन २०२४-२५ खरीप हंगामातील ६६०७ शेतकऱ्यांना १४ कोटी २४ लाख ११ हजार २३१ रुपये मंजूर झाले आहेत. याशिवाय सन २०२४-२५ खरीप हंगामातील जिल्ह्यातील अनेक दावे अजूनही प्रलंबित आहेत. या प्रलंबित दाव्यासंदर्भात कृषी मंत्र्यांकडे पाठपुरावा करण्यात येत असून ही प्रकरणेही मंजूर झाल्यानंतर नुकसानीच्या रकमेत वाढ होणार आहे. त्याचा फायदा बुलडाणा जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांना होणार असल्याची माहिती केंद्रीय मंत्री प्रतापराव जाधव यांच्या जनसंपर्क कार्यालयानुसार देण्यात आली आहे.

हर घर तिरंगा अंतर्गत मनपाचे विविध उपक्रम १४ ऑगस्ट रोजी बाईक रॅली १५ ऑगस्ट रोजी पालखी मिरवणुका

चंद्रपूर १३ ऑगस्ट - शासन निर्देशानुसार २ ते १५ ऑगस्ट दरम्यान देशव्यापी 'घरोघरी तिरंगा' मोहीम राबवण्यात येत आहे देशातील प्रत्येक नागरिकाच्या मनात देशभक्ती जागृत करणे हा अभियानाचा उद्देश असून स्वातंत्र्य दिन घरोघरी तिरंगा फडकवून मोठ्या उत्साहात आणि आनंदात साजरा केला जाणार आहे.

यात विविध उपक्रम चंद्रपूर मनपातर्फे घेतल्या जात असून १४ ऑगस्ट रोजी सकाळी ९ वाजता प्रियदर्शिनी चौक येथून बाईक रॅलीचे तसेच संतश्रेष्ठ श्री. ज्ञानेश्वर महाराज जयंती निमित्त १५ ऑगस्ट रोजी सांयकाळी ५ वाजता गांधी चौक येथून पालखी मिरवणुकीचे आयोजन करण्यात आले आहे.

संतश्रेष्ठ श्री. ज्ञानेश्वर महाराज यांचे सन २०२५ हे वर्ष सप्तशतकोत्तर सुवर्णमहोत्सवी (७५०) जयंती वर्ष आहे. येत्या गुरुवारी रोजी सांयकाळी ५ ते ७ या वेळेत संतश्रेष्ठ श्री. ज्ञानेश्वर महाराजांची प्रतिमा/मुर्तीची, पालखीतून मिरवणूक काढून हा उत्सव साजरा करण्याचा शासन निर्णय आहे. त्यानुसार १५ ऑगस्ट रोजी सांयकाळी ५ वाजता गांधी चौक येथून पालखी मिरवणुकीचे आयोजन मनातर्फे करण्यात आले आहे.

त्याचप्रमाणे प्रियदर्शिनी चौक ते वरोरा नाका ते सावरकर चौक ते बंगाली कॅम्प ते परत सावरकर चौक ते प्रियदर्शिनी चौक ते गांधी चौक असा रॅलीचा मार्ग असून मनपा कार्यालय गांधी चौक असा मार्गक्रम असणाऱ्या बाईक रॅलीचे आयोजन १४ ऑगस्ट रोजी सकाळी ९ वाजता करण्यात आले आहे. शहरातील सर्व महाविद्यालये, राजकीय पक्ष, स्वयंसेवी संस्था, शासकीय कार्यालये यांना पत्र देऊन दोन्ही कार्यक्रमात सहभाग घेण्याचे आवाहन करण्यात आले असल्याने विद्यार्थी, शासकीय कर्मचारी, राजकीय पक्ष, मनपा अधिकारी - कर्मचारी व इतरांचा प्रतिसाद मिळून मोठ्या प्रमाणात नागरिकांचा सहभाग होण्याची शक्यता आहे. बाईक रॅली असल्याने हेल्मेट घालणे अनिवार्य असल्याच्या सुचना सर्वाना देण्यात आल्या आहेत. या दोन्ही कार्यक्रमात नागरिकांनी मोठ्या संख्येने सहभाग घेण्याचे आवाहन मनपातर्फे करण्यात येत आहे.

एफसीए अंतर्गत जिल्हास्तरीय कार्यशाळा संपन्न

नांदेड दि. १३ ऑगस्ट :- विविध शासकीय, निमशासकीय कामांसाठी वनखात्याच्या जमिनी प्रदानाबाबत वन संरक्षण अधिनियम, (सुधारणा) २०२३ बाबत अनुसंधान कार्यपद्धतीबाबत आज कार्यशाळा संपन्न झाली. ही कार्यशाळा जिल्हाधिकारी राहुल कर्डिले यांच्या अध्यक्षतेखाली जिल्हाधिकारी कार्यालयाच्या नियोजन भवनाच्या कॅबिनेट हॉलमध्ये आयोजित करण्यात आली होती.

लुटण्याचा प्रयत्न करणारे दोन प्रकरणातील चार आरोपी अटक; शहर पो.स्टे. च्या डीबी पथकाची कारवाई

बुलडाणा (प्रतिनिधी)- बुलडाणा जिल्ह्यातील खामगावात एका व्यापाराची रात्री तर एका इसमाची भर दिवसा बॅग हिसकण्याच्या दोन घटना घडल्या होत्या. यामध्ये शहरातील मेन रोडवरील चौधरी वाईन शॉप चे संचालक सोहन चौधरी हे दुचाकीने रात्री घरी जात असताना नगदी २ लाख ८२ हजार रुपये असलेली बॅग दोघा चोरट्यांनी ही हिसकवण्याचा प्रयत्न केला होता. तर दुसऱ्या घटनेत खामगाव तालुक्यातील कदमापूर येथील मंगलसिंग पवार हे त्यांच्या मित्रा सोबत क्रेडीट अॅक्सेस ग्रामीण बँक लिमिटेडमधून ५ लाख ६९ हजार ८३० रुपये घेऊन सनी पॅलेस थिएटरजवळून जात असताना भर दिवसा दोघांनी त्यांच्या डोळ्यात मिरचीपुड टाकून त्यांच्याकडील रकमेची बॅग हिसकावण्याचा प्रयत्न केला. याप्रकरणी विविध कलमानुसार गुन्हा दाखल

करण्यात आला होता. त्यावरून तपास चक्र फिरवित तांत्रिक विश्लेषणानंतर चौधरी यांच्या प्रकरणातील गजानन

यशवंत गाडेकर वय ३५ वर्ष रा. बाळापुर जि. अकोला, योगेश दिगांबर पुरी वय ३७ वर्ष रा. शेगांव व पवार यांच्या प्रकरणातील दोन आरोपी ट्रेनिंग मॅनेजर प्रथमेश लक्ष्मण बुटे (२२), रा. हिवरखेड) व बँकेतील माजी कर्मचारी योगेश महादेव माटे २६ रा. पोटळी, ता. नांदुरा या चौघांना ताब्यात घेऊन त्यांची कसून चौकशी केली असता त्यांनी गुन्हा कबुल केला असून त्यांना अटक करण्यात आली आहे. तर त्यांच्याकडून गुन्हात वापरलेली वाहने पिस्तूल व मोबाईल जप्त केले आहे. ही कारवाई जिल्हा पोलीस अधीक्षक निलेश तांबे, अप्पर पोलीस अधीक्षक श्रेणिक लोढा, एसडीपीओ प्रदीप पाटील व ठाणेदार रामकृष्ण पवार यांच्या मार्गदर्शनाखाली शहर पोलीस स्टेशनच्या डीबी पथकाचे प्रमुख एपीआय भगवत मुळीक यांच्यासह पथकाने केली आहे.

मुंबई-गोवा महामार्गावर भीषण अपघात, महिला डॉक्टरचा मृत्यू

रायगड : कोकणात मुसळधार पाऊस कोसळत असल्याने मुंबई-गोवा महामार्गाची दुरुवस्था झालीय. रस्त्यांवर अनेक ठिकाणी खड्डे पडलेले असल्यामुळे अपघाताचे प्रमाणही वाढत आहे. वाहन चालकांनाही जीव मुठीत घेऊन मुंबई-गोवा महामार्गावरून प्रवास करावा लागत आहे. विशेष म्हणजे मुंबई-गोवा महामार्गावर अशीच एक अपघाताची घटना घडलीय. मुंबई-गोवा महामार्गावर लोणेरे आणि म हाडदरम्यानच्या टेम्पलाले गावातील हद्दीत आज सकाळी भीषण अपघात झाला असून, कॅटेनर आणि वॅगनआर काराने धडक दिलीय. मुंबई-गोवा महामार्गावर झालेल्या या भीषण अपघातात कारमधील महिला डॉक्टरचा जागीच मृत्यू झालाय, तर एक जण गंभीर जखमी आहे.

ऑपरेशन सिंदूर सन्मान महा रक्तदान शिबिरामध्ये राज्य उत्पादन शुल्क विभागाच्या वतीने एक हजार बॅगचे रक्तदान करण्यात येणार

राज्य उत्पादन शुल्क अधीक्षक डॉ. पराग नवलकर यांची माहिती

बुलडाणा : स्वातंत्र्य दिनानिमित्त राज्य उत्पादन शुल्क विभाग बुलडाणा व बुलडाणा जिल्हा देशी-विदेशी मद्य विक्रेता संघटना तसेच विविध सामाजिक संघटनांच्या वतीने बुलडाणा येथील सहकार विद्या मंदिर चिखली रोड या ठिकाणी ऑपरेशन सिंदूर सन्मान महा रक्तदान शिबिराचे आयोजन करण्यात आले आहे. या महा रक्तदान शिबिरामध्ये राज्य उत्पादन शुल्क विभागाच्या वतीने जवळपास १ हजार जणांचे रक्तदान करण्यात येणार असल्याची माहिती राज्य उत्पादन शुल्क विभागाचे अधीक्षक डॉ. पराग नवलकर यांनी दिली आहे. यावेळी अधीक्षक माहिती देताना ते म्हणाले की, बुलडाणा जिल्हा प्रशासन तसेच राज्य उत्पादन शुल्क विभाग बुलडाणा देशी,विदेशी मद्य विक्रेता संघटना तसेच सामाजिक संघटनांच्या वतीने स्वातंत्र्य दिनाचे औचित्य साधून १५ ऑगस्ट रोजी बुलडाणा येथील चिखली रोडवरील सहकार विद्या मंदिर येथे ऑपरेशन सिंदूर सन्मान महा रक्तदान शिबिराचे आयोजन करण्यात आले आहे. या ठिकाणी १०० बेडची व्यवस्था करण्यात आली असून सात रक्तपेढी

ना आमंत्रित करण्यात आले आहे. यामध्ये खामगाव, बुलडाणा, शेगाव येथील शासकीय रक्तपेढी तर, छत्रपती संभाजीनगर येथून दत्ताजी भाले, जालन्यावरून जनकल्याण रक्तपेढी, अकोला येथून हेडगेवार रक्तपेढी व बुलडाणा शहरातील लीलावती रक्तपेढी यांना आमंत्रित करण्यात आले आहे. महा रक्तदान शिबिरामध्ये जिल्हाधिकारी किरण पाटील यांनी महसूल विभागाला सहभागी होण्याचे आवाहन केले आहे. त्याचबरोबर मुख्य कार्यकारी अधिकारी जिल्हा पोलीस अधीक्षक यांनी सुद्धा सर्व विभागांना या महा रक्तदान शिबिरात मोठ्या संख्येने सहभाग घेऊन रक्तदान करण्याचे आवाहन करण्यात आले आहे. राज्य उत्पादन शुल्क विभागाच्या वतीने सुद्धा या महा रक्तदान शिबिरात सहभागी होण्यासाठी व रक्तदान करण्यासाठी तयारी करण्यात आली असून संपूर्ण जिल्ह्यातून जवळपास १ हजार जणांचे रक्तदान करण्यात येणार असल्याची माहिती राज्य उत्पादन शुल्क विभागाचे अधीक्षक डॉ. पराग नवलकर यांनी दिली आहे.

कार्यरत शिक्षकांच्या बदलीच्या निषेधार्थ बेमुदत उपोषण; बेळगांव जिल्हा परिषद शाळेतील पालकांचा इशारा

डोंगगाव : शिक्षकांची रिकत पदे असून सुद्धा कार्यरत एका विषय शिक्षकांची बदली केल्याच्या निषेधार्थ बेळगांव जिल्हा परिषद शाळेतील पालक वर्गाच्या वतीने शिक्षणावर बहिष्कार टाकून व उपोषण करण्याचा इशारा बुलडाणा जिल्हाधिकारी यांना निवेदनाद्वारे दिला आहे. मेहकर पंचायत समिती गटशिक्षणाधिकारी यांच्यामार्फत जिल्हाधिकारी यांना दिलेल्या निवेदनात नमूद करण्यात आले आहे. की, मेहकर तालुक्यातील बेळगाव येथील जिल्हा परिषद शाळेतील एक शिक्षक मागील सत्रात सेवानिवृत्त, एक पदोन्नतीने झाली आहे. अशा प्रकारे बेळगाव जिल्हा परिषद शाळेतील तीन शिक्षक शासनाने काढणु घेतले आहेत. हा प्रकार

फक्त शिक्षकच काढण्याचा नाही तर सविधानाने अनुच्छेद २१ अ मधील मुलभूत अधिकारा नुसार आमच्या मुलामुलीचा शिक्षणाचा अधिकार हिराऊन घेतल्याचा प्रकार आहे. वरील भेदभाव पुर्ण बाबी प्रशासनाच्या निदर्शनास आनु देण्यासाठी, ४ ऑगस्ट २०२५ रोजी पालकांनी एकत्रीत येऊन. ५ ऑगस्ट २०२५ रोजी उलट क्रमवाराने एक एक वर्गाचे विद्यार्थी व पालक वरील प्रशासन यंत्रनेच्या निषेध व विद्यार्थी व पालकाचा शिक्षणावर बहिष्कार टाकण्या करिता मुख्याधापक यांच्याकडे शाळेकडून मिळालेली पुस्तके व गणवेश परत करून दिनांक ५ ऑगस्ट २०२५ पासून विद्यार्थी व पालकाचा शिक्षणावर बहिष्कार टाकला आहे. सदर बाबीकडे

प्रशासनाने लक्ष देऊन विद्यार्थ्यांच्या मुलभूत अधिकाराचे हनन थांबवून रक्षण करण्यासाठी सात दिवसांच्या आत रिकत शिक्षकांची पुर्तता न केल्यास १४ ऑगस्ट पासून पालकांच्या वतीने बेळगाव येथील जिल्हा परिषद शाळेच्या आवारात उपोषणाला करण्यात येईल असा इशारा पालकांनी निवेदनाद्वारे दिला आहे. निवेदनावर दिनकर नागो मैद, विठ्ठल संतोष राव वानखेडे संतोष पळसकर, यांच्यासह अनेक पालकांच्या स्वाक्ष्या आहेत. निवेदनाच्या प्रतिलिपी बुलडाणा जिल्हा परिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी डोंगगाव पोलीस स्टेशनचे ठाणेदार बेळगाव येथील जिल्हा परिषद शाळेचे मुख्याध्यापक शिक्षण अधिकारी यांना दिल्या आहेत.

गणेशोत्सवासह इतर मिरवणुकीमध्ये डीजे बंदी; न वाजवण्याची शपथ, मंडळांना मिळणार ५१ हजाराचे बक्षीस

बुलडाणा (प्रतिनिधी)- अलीकडच्या काळामध्ये डीजेचे मोठे फंड आल्याचे पाहायला मिळत आहे. अगदी लहान मोठे समारंभही लय समारंभ असो कि काही मिरवणूक असो, यात मोठ्याने आवाज करणारे डीजे आवर्जून लावले जातात. मात्र डीजे वाजविल्याशिवाय देखील समारंभ पार पडू शकतो; या विचारातून शेगावमध्ये अगदी गणेशोत्सवासहकौण्ट्याही मिरवणुकीत डीजे न लावण्याची शपथ घेत डीजे बंदी करण्यात आली आहे. यासाठी दरवर्षीप्रमाणे शहरातील मोतीबाग तालीम नागरी हक्क संरक्षण समिती व इतर सामाजिक संघटनांच्या संयुक्त विद्यमाने

विविध पुरस्कारांची घोषणा आज बुधवारी आयोजित पत्रकार परिषदेमध्ये करण्यात आली. लय समारंभ, वाढदिवस, मिरवणुकांमध्ये डीजे लावण्याचे फंड सध्या वाढले आहे. मात्र या कर्कककश आवाजामुळे अनेकांना विविध आजार जडले आहेत. तर दुसरीकडे टाळ मृदंग, सनई चौघडा ही परंपरा देखील लोप पावत चालली आहे. याचाच विचार करून बुलडाणा जिल्हाच्या शेगाव शहरातील मोतीबाग तालीम आणि नागरी हक्क संरक्षण समितीच्या वतीने पुढाकार घेतला आहे. या पुढाकारातून गणेश उत्सव असो किंवा इतर मिरवणुकीमध्ये

डीजे न वापरण्याची शपथ घेतली आहे. अर्थात डीजे वाजवण्यावर एक प्रकारे बंदी घालण्यात आली आहे. डीजे न वाजवण्याबाबत शपथ घेण्यासोबत मिरवणुकांमध्ये सामाजिक प्रबोधन करणाऱ्या मंडळांना गणराया पुरस्कार देण्यात येणार असून या पुरस्काराची रक्कम ५१ हजारांची आहे. याशिवाय सिद्धिविनायक पुरस्कार ११ हजार रुपये देण्याचे मोतीबाग तालीम आणि नागरी हक्क संरक्षण समितीच्यावतीने जाहीर केले आहे. तर जिल्हातील इतर शहरांमध्ये देखील डीजे बंदी संदर्भात निर्णय घ्यावा; अशी अपेक्षा देखील यावेळी व्यक्त करण्यात आली.

मनपाच्या वितरण केंद्रांद्वारे राष्ट्रध्वजाचे वितरण सुरु ; आयुक्त यांच्या हस्ते उद्घाटन

चंद्रपूर १३ ऑगस्ट - केंद्र आणि राज्य शासनाद्वारे जाहीर करण्यात आलेल्या 'हर घर तिरंगा' अभियानांतर्गत १३ ते १५ ऑगस्ट या कालावधीत 'घरोघरी तिरंगा' मोहीम राबविण्यात येत आहे. या अभियानांतर्गत नागरिकांनी आपल्या घरावर राष्ट्रध्वज उंचाविणे अपेक्षित आहे. मनपाच्या ३ कार्यालयामार्फत नागरिकांना राष्ट्रध्वज उपलब्ध करून देण्यासाठी मनपा प्रशासनाने नियोजन केले असून १३ ऑगस्ट रोजी मनपा मुख्य कार्यालय

येथे राष्ट्रध्वज वितरण केंद्राचे उद्घाटन आयुक्त विपीन पालीवाल यांच्या हस्ते करण्यात आले. नागरीकांना ध्वज सहजतेने उपलब्ध व्हावा यादृष्टीने महानगरपालिकेतर्फे नियोजन करण्यात आले असून मनपा मुख्य इमारत, बेधर निवारा केंद्र, आझाद बगीच्याजवळ, राष्ट्रीय नागरी उपजीविका अभियान कार्यालय, ज्युबिली हायस्कूल अश्या ३ केंद्रांवर ध्वज वितरण सुरु करण्यात आले आहे. देशातील प्रत्येक नागरिकाच्या

मनात देशभक्ती जागृत करणे हा हर घर तिरंगा अभियानाचा उद्देश आहे. १५ ऑगस्ट स्वातंत्र्य दिनी आपल्या घरी तिरंगा फडकवून मोठ्या उत्साहात आणि आनंदात साजरा करून अभियानात सर्व नागरिकांनी सहभागी होण्याचे आवाहन चंद्रपूर महानगरपालिकेतर्फे करण्यात येत आहे. उद्घाटनप्रसंगी अतिरिक्त आयुक्त चंदन पाटील, उपायुक्त मंगेश खवले, उपायुक्त संदीप चिद्रवार, रफीक शेख, सिद्धिक अहमद तसेच अधिकारी व कर्मचारी उपस्थित होते.

